

правопорушення; мотив); потерпілий (характеристика особи потерпілого; діяльність до та після).

✓ Як? (Modus operandi – спосіб вчинення кримінального правопорушення) (знаряддя; нанесені ушкодження; шкода, заподіяна майну; «почерк» (к правопорушник вчиняє кримінальне правопорушення; що незвичного в тому, яким способом правопорушник; що унікального в тому, яким способом правопорушник вчиняє кримінальне правопорушення).

✓ Чому? (чому саме це кримінальне правопорушення; чому саме ця ціль; чому саме цей час; чому саме це місце; чому саме цей спосіб вчинення кримінального правопорушення).

Запропонований підхід дозволить отримати найбільш достовірні результати при аналізі патернів, а це, у свою чергу, дозволить встановити актуальні тенденції злочинності, місця концентрації вчинення кримінальних правопорушень, а також напрацювати оптимальні тактичні заходи із затримання злочинців, виявлення ризиків та попередження конкретних правопорушень, ідентифікації ризиків, тенденцій та зон, найбільш вражених злочинною активністю.

Фаста Марина Олександрівна,

курсант навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ;

Марков Михайло Миколайович,

професор кафедри оперативної-розшукової
діяльності Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук, доцент

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

Кримінальний аналіз є діяльністю працівників Національної поліції та інших правоохоронних органів України з використання інтелектуального програмного забезпечення та системного підходу щодо збору відповідної інформації, аналітичного вивчення певних характеристик, тенденцій з метою встановлення взаємозв'язків між фактами, подіями, явищами, суб'єктами та об'єктами, оптимізації управління правоохоронними органами на державному, територіальному рівні та під час вирішення конкретних задач протидії злочинності [1].

Важливою частиною кримінального аналізу є співпраця між правоохоронними органами України та іншими зацікавленими сторонами, такими як компанії, які надають послуги в Інтернеті, технічні спеціалісти та експерти. Результатом цього співробітництва є ефективне виявлення та припинення кіберзлочинів, що забезпечує безпеку в Інтернеті та захист прав людей [2].

Практичне застосування оперативними підрозділами органів Національної поліції України методу кримінального аналізу вже підтвердило його високу ефективність у багатоепізодних провадженнях, що охоплювали велику територію, включаючи значну кількість подій і суб'єктів злочинних угруповань зі складною структурною побудовою. У цих випадках традиційні методи відстеження та асоціювання фактів були недостатньо ефективними і, тому використання кримінального аналізу в теперішній час є ефективний і заслуговує відповідної уваги та подальшої розробки у майбутньому.

Залежно від рівня аналітичного продукту існують три види кримінального аналізу: оперативний, тактичний і стратегічний.

Метою збирання та аналізу інформації на різних етапах є створення та перевірка гіпотез і висновків щодо минулих, теперішніх і майбутніх протиправних дій і передачу зацікавленої особи чіткої інформації, що стосується проведення оперативно-розшукових заходів та слідчих (розшукових) дій. Інформація, залежно від одержувача, має планувальний, оцінювальний, керівний або контрольний характер. Його предметом є довгострокові цілі, визначення пріоритетів і стратегій боротьби зі злочинністю на підставі глибоких досліджень [3].

Обробка великих масивів інформації можлива лише при використанні інтелектуальних технологій, які зменшують мозкове навантаження оперативного працівника, слідчого та допомагають їм під час прийняття оперативного чи процесуального рішення.

Правоохоронні органи України користуються спеціалізованою програмою IBM i2, яка забезпечує аналітика потужним аналізом і надає допомогу можливості візуалізації задля підвищення продуктивності аналітики. У сфері кримінального аналізу i2, як правило, застосовується із програмними продуктами iBase, iBridge, iGlass, Analyst's Workstation тощо.

До глобальних пошукових систем відносяться: Google, Bing, Yahoo, Rambler, Shukalka, Piplта інші.

На цей час кримінальні аналітики органів Національної поліції України мають доступ до таких інформаційних ресурсів:

- Єдина інформаційна система МВС (ІПС);
- Інформаційний портал НПУ;
- Національна автоматизована інформаційна система

МВС;

- Інформаційна система Відеоконтроль-Рубіж;
- Державний реєстр обтяжень рухомого майна (ДРОРМ)

МЮУ;

- Державний реєстр речових прав МЮУ;
- ІТС «АРКАН» тощо.

Наразі, через повномасштабне вторгнення РФ, кримінальними аналітиками створюються багато новітніх інформаційних продуктів, програм, технологій та ресурсів, які потрібні у сучасний період для превентивних заходів, протидії ІПСО та інших негативних наслідків, які виникають в теперішній час.

Комплексне використання інформаційних ресурсів одночасно з набутиминавиками дає свої позитивні результати також і під час інформаційного протистояння.

У зв'язку з російською агресією та ситуацією, яка склалася в державі, було б доцільно розширити доступ до інформаційних ресурсів, які створили та використовують підрозділи кримінального аналізу Національної поліції України у своїй діяльності.

Такими інформаційними ресурсами, які створили підрозділи кримінального аналізу Національної поліції за необхідності могли б користуватися не тільки працівники оперативних і слідчих підрозділів Національної поліції, а й інші правоохоронні органи України, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність відповідно до статті 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Також, на нашу думку, необхідно налагодити більш міцну співпрацю та взаємодію з обміну інформаційними ресурсами, з міжнародними організаціями та інституціями, які здійснюють боротьбу із міжнародною та транснаціональною організованою злочинністю та протидіють іншим викликам сьогодення (збройні конфлікти, терористичні акти, нелегальна міграція).

Упровадження інформаційно-аналітичних програм, передових технологій та інших продуктів інформаційного призначення у діяльність оперативних і слідчих підрозділів Національної поліції, а також інших правоохоронних органів

України, які роблять свій внесок у безпеку держави, захисту її територіальної цілісності та суверенітету, доводять свою ефективність і потребують подальшого розвитку та сприяння з боку держави.

Список використаних джерел

1. URL:<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3723/3/%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%87%D0%B0%D0%BA%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D1%83.pdf>.

2. Власюк О. В. Використання кримінального аналізу у боротьбі зі злочинністю: виникнення та становлення. Університетські наукові записки. 2012. No 4 (44). С. 351–356.

3. Власюк О. В. Використання кримінального аналізу в оперативно-розшуковій діяльності. Бюлетень Департаменту оперативної діяльності Адміністрації Державної прикордонної служби України. 2012. No 6. С. 82–85.

Федчак Ігор Андрійович,

доцент кафедри інформаційного та аналітичного забезпечення діяльності правоохоронних органів Львівського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

РОЛЬ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ В МОДЕЛІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОРІЄНТОВАНОЇ НА ПЕВНУ ПРОБЛЕМАТИКУ (Problem-Oriented Policing)

Однією з позитивних проактивних (упереджувальних) поліцейських практик зарубіжних країн є відома в усьому світі модель «Проблемно-орієнтованої поліцейської діяльності» (Problem-Oriented Policing, POP). Дана модель спрямована на подолання першопричин злочинності та порушення громадського порядку. Дана модель реалізовується через поглиблене застосування методології вирішення проблем SARA, яку розробив Г. Гольдштейн (H. Goldstein) у 1979 році. Назва методології SARA – це абревіатура, що позначає чотири кроки, які поліція має дотримуватися при реалізації моделі Problem-Oriented Policing: (S) сканування операційного середовища, (A)